

วิกฤตไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในจีน ... กระทบภาคการผลิตไทยสูญเสียไม่ต่ำกว่า 1,500 ล้านดอลลาร์ฯ

ฉบับส่งสื่อมวลชน

CURRENT ISSUE

ปีที่ 26 ฉบับที่ 3081

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563

▶ ประเด็นสำคัญ

- การแพร่กระจายของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (2019 n-CoV) ส่งผลให้ทางการจีนใช้มาตรการเข้มข้นขึ้นเพื่อสกัดการแพร่ระบาดไม่ว่าจะเป็นการปิดเมืองที่มีผู้ติดเชื้อจำนวนมาก หรือแม้แต่ภาคธุรกิจในประเทศเองก็หยุดกิจการชั่วคราว สิ่งเหล่านี้กระทบต่อความต้องการสินค้าจากไทยในปี 2563 ยิ่งซ้ำเติมการส่งออกของไทยที่อ่อนแรงจากผลกระทบของสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนมากขึ้นไปอีก
- นอกจากผลกระทบต่อส่งออกสินค้าไทยไปจีนแล้ว ยังมีความเสี่ยงใหม่ที่อาจทำให้การนำเข้าสินค้าชั้นกลางของไทยจากจีนต้องประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบด้วย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า ในกรณีที่ 1 หากทางการจีนสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาได้ภายใน 1 เดือน จะส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการผลิตไทยที่เชื่อมโยงกับจีนค่อนข้างจำกัด แต่จะกระทบการส่งออกสินค้าเพื่อการบริโภคเป็นหลักที่คิดเป็นมูลค่าการส่งออกสูญเสียไป 400-800 ล้านดอลลาร์ฯ แต่ในกรณีที่ 2 หากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาในจีนขยายระยะเวลาเป็นประมาณ 1 ถึง 3 เดือน จากข้อมูลเบื้องต้นประเมินว่าจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจไทยไม่ต่ำกว่า 1,500 ล้านดอลลาร์ฯ (กรอบประมาณการ 1,500-6,000 ล้านดอลลาร์ฯ) ขึ้นอยู่กับว่าจะมีการปิดเมืองสำคัญอื่น ๆ เพิ่มเติมแค่ไหน และยังไม่รวมผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ทางการจีนอาจนำมาใช้ในระยะต่อไป โดยผลดังกล่าวประกอบด้วยผลกระทบด้านการส่งออกสินค้าเพื่อการบริโภครวมกับสินค้าในกลุ่มวัตถุดิบชั้นกลางของไทยที่ส่งไปจีนคิดเป็นมูลค่าการส่งออกที่สูญเสียไป 900-1,500 ล้านดอลลาร์ฯ และผลจากการนำเข้าสินค้าชั้นกลางของไทยจากจีนกลุ่มเสี่ยงที่อาจขาดแคลน อาทิ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ ชิ้นส่วนยานยนต์สำหรับค่ายรถยนต์จีน โดยผลจากการนำเข้าที่หายไปทำให้การผลิตในไทยสูญเสียประโยชน์ 600-4,500 ล้านดอลลาร์ฯ

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (2019 n-CoV) ขยายวงกว้าง จนกระทั่งองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศยกระดับสถานการณ์เป็นภาวะฉุกเฉินทั่วโลกเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 ขณะที่การแพร่ระบาดในจีนได้ขยายออกจากจุดศูนย์กลางที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ไปหลายพื้นที่ นำมาสู่การสั่งปิดเมืองไท่โจวกับหางโจวในมณฑลเจ้อเจียง หรือแม้แต่ภาคธุรกิจหลายพื้นที่ของจีนเองก็หยุดกิจการชั่วคราวเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาด ซึ่งมาตรการเหล่านี้อาจมีผลต่อธุรกิจของไทยที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจาก ในปัจจุบันไทยพึ่งพาจีนเป็นทั้งตลาดส่งออกและแหล่งนำเข้าของสินค้าชั้นกลางถึงร้อยละ 45 และร้อยละ 46 ของการส่งออกและการนำเข้าทั้งหมดของไทย ตามลำดับ

บริการทุกระดับประทับใจ

จากสถานการณ์ ณ ขณะนี้ **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย** มองว่า ระดับผลกระทบที่เกิดต่อไทยขึ้นอยู่กับช่วงเวลาการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาและมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดในแต่ละมณฑลของจีนอันจะส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกและการผลิตของไทยแตกต่างกันไป ดังนี้

กรณีที่ 1 หากทางการจีนสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาในประเทศได้ภายใน 1 เดือน ท่ามกลางการลุกลามไปหลายพื้นที่จนทางการจีนต้องประกาศสั่งปิดหลายเมืองเพิ่มเติม ทำให้ประชาชนและภาคธุรกิจบางส่วนต้องหยุดกิจกรรมต่างๆ ชั่วคราว กระทบการจับจ่ายของประชาชนทั่วประเทศจีนชะงักงันตามความวิตกกังวลของการแพร่ระบาด **ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดต่อไทยในขั้นแรกจะอยู่ที่การส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าอาหารเป็นหลัก** ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกไทยไปจีนในไตรมาส 1/2563 เป็นหลัก โดยสินค้าที่น่าจะมีความต้องการนำเข้าชะลอตัว ได้แก่ ผลไม้ ข้าว ไข่ กุ้ง เครื่องดื่ม ผลไม้กระป๋อง และอาหารทะเลกระป๋อง ทั้งนี้ ปัจจุบันไทยส่งออกสินค้าเหล่านี้ไปจีนมีมูลค่าราว 7.6 พันล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2562 และคิดเป็นร้อยละ 25 ของการส่งออกของไทยไปจีน

อนึ่ง การหยุดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเมืองอู่ฮั่นศูนย์กลางการแพร่ระบาด และรวมกับบางเมืองในมณฑลเจ้อเจียงในระยะสั้นเพียง 1 เดือน กระทบต่อการผลิตของอุตสาหกรรมต่างๆ ในจีนค่อนข้างจำกัด เนื่องจากผู้ประกอบการยังมีสต็อกสินค้าเพียงพอ อีกทั้งสายการผลิตในจีนน่าจะสามารถบริหารจัดการห่วงโซ่การผลิตจากพื้นที่อื่นในจีนมาทดแทนได้ชั่วคราว จึงไม่น่าจะกระทบความต้องการสินค้าชั้นกลางจากไทยตลอดปี 2563 แต่ถ้าหากการแพร่กระจายของไวรัสยืดเยื้อต่อไป ห่วงโซ่การผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมข้างต้นคงยากจะเลี่ยงผลกระทบ

กรณีที่ 2 หากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาในจีนขยายระยะเวลาเป็นประมาณ 1 ถึง 3 เดือน โดยล่าสุดทางการจีนประกาศปิดเมืองเพิ่มขึ้นทั้งเมืองไท่โจวกับหางโจวในมณฑลเจ้อเจียง อันเป็นพื้นที่ที่มีบทบาทต่อภาคการผลิตและการส่งออกของจีนมากกว่าเมืองอู่ฮั่น ซึ่งถ้าหากยังควบคุมการแพร่ระบาดไม่ได้ มีความเสี่ยงที่จะเกิดการปิดเมืองที่มียอดผู้ติดเชื้อค่อนข้างสูงอย่างเมืองในมณฑลกวางตุ้ง เซียงไฮ้ หนูนหนาน กว่างซี และพื้นที่อื่นๆ ตามมา ยิ่งส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจทั้งในจีนและธุรกิจต่างประเทศที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ต่างๆ เหล่านี้

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ในกรณีที่ 2 นี้ไม่เพียงซ้ำเติมการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคและอาหารจากไทยยิ่งทรุดตัวมากขึ้น บวกกับการส่งออกสินค้าชั้นกลางของไทยชะลอตัวตามกิจกรรมการผลิตในจีน ยังส่งผลกระทบอีกด้านมาสู่การนำเข้าของไทยทำให้ธุรกิจไทยขาดแคลนสินค้าชั้นกลางในการผลิต โดยเฉพาะ 3 ธุรกิจเสี่ยงอย่างอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และเคมีภัณฑ์ ที่พึ่งพาการนำเข้าสินค้าชั้นกลางจากต่างประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20-70 มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก ประกอบธุรกิจเหล่านี้พึ่งพาจีนเป็นหนึ่งในแหล่งนำเข้าหลักในสัดส่วนที่สูงกว่าภาพรวม (การนำเข้าสินค้าชั้นกลางของไทยจากจีนในภาพรวมมีสัดส่วนที่ร้อยละ 23 ของการนำเข้าสินค้าชั้นกลางของไทยจากโลก) ดังนี้

- **ธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบมากที่สุด** เพราะมีความเชื่อมโยงกับจีนทั้งการส่งออกสินค้าชั้นกลางไปจีนและต้องพึ่งพาการนำเข้าจากจีนด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะการนำเข้า IC แบตเตอรี่/เซลล์สุริยะ และไดโอด/ทรานซิสเตอร์ ล้วนพึ่งพาการนำเข้าจากจีนในสัดส่วนร้อยละ 52 ร้อยละ 34 และร้อยละ 29 ตามลำดับ ในปัจจุบันการปิดเมืองอู่ฮั่นที่เป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมต้นน้ำ-กลางน้ำในกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ชิพหน่วยความจำ จอภาพ LED และชิ้นส่วน HDD ที่ล้วนเป็นชิ้นส่วนสำคัญในการผลิต

คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับยานยนต์ในประเทศจีน ซึ่งหากมีการปิดเมืองอื่นๆ เพิ่มเติมยิ่งทำให้ห่วงโซ่การผลิตในจีนติดขัดและส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังธุรกิจไทยทั้งการนำเข้า และการส่งออกเองที่ปัจจุบันก็อ่อนไหวอยู่แล้วจากประเด็นจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนตลอด 2 ปีที่ผ่านมา

▪ **ธุรกิจยานยนต์นับว่ามีห่วงโซ่การผลิตที่ค่อนข้างซับซ้อน** ในเบื้องต้นคาดว่าจะนอกจากผลกระทบโดยตรงที่ไทยจะได้รับทั้งจากการส่งออกและนำเข้ารถยนต์และชิ้นส่วนจากคู่ค้าที่ลดลงแล้ว การแพร่ระบาดของลูกกลามยังส่งผลกระทบต่อกระจายวงกว้างออกไปสู่การส่งออกชิ้นส่วนรถยนต์ระดับ Tier 2 หรือ 3 ของไทยไปญี่ปุ่นเพื่อนำไปผลิตต่อเป็นชิ้นส่วนระดับ Tier 1 ก่อนส่งออกไปประกอบเป็นรถยนต์ในคู่ค้า ซึ่งเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ที่ใหญ่แห่งหนึ่งในจีนได้ โดยการส่งออกชิ้นส่วนรถยนต์จากญี่ปุ่นไปคู่ค้ามีสัดส่วนประมาณร้อยละ 4.8 ของการส่งออกชิ้นส่วนรถยนต์ทั้งหมดของญี่ปุ่นไปจีน สำหรับค่ายรถยนต์อื่นที่ตั้งฐานการผลิตพื้นที่ที่เข้าชายติดเชื้อไวรัสรุนแรงมีความเสี่ยงที่จะประสบปัญหาเดียวกันในระยะต่อไปได้

▪ **อุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับเคมีภัณฑ์มีความเสี่ยงเผชิญผลกระทบสองทางทั้งขาดแคลนวัตถุดิบนำเข้าและตลาดส่งออกซบเซา** ในปัจจุบันไทยพึ่งพาการนำเข้าเคมีอินทรีย์และเคมีอนินทรีย์จากจีนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 44 และร้อยละ 24 ตามลำดับ โดยสินค้าดังกล่าวเป็นวัตถุดิบตั้งต้นในหลายอุตสาหกรรม ดังนั้นผลกระทบคงไม่ได้จำกัดแค่ภาคการผลิตเคมีภัณฑ์เท่านั้น แต่การผลิตในไทยที่ใช้เคมีภัณฑ์เป็นวัตถุดิบต้นน้ำมีความเสี่ยงค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ในเบื้องต้นแค่เฉพาะเมืองคู่ค้าก็เป็นแหล่งนำเข้าที่สำคัญของธุรกิจไทย อาทิ สารประกอบอะมีนฟังก์ชันที่นำเข้าจากพื้นที่ดังกล่าวถึง 1 ใน 4 ของการนำเข้าจากจีน หรือแม้แต่เม็ดพลาสติกเอ็ลเจียเองก็เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของตลาดส่งออกของไซคลิกไฮโดรคาร์บอนที่สำคัญของไทยถึงร้อยละ 14 เช่นกัน

ในระยะต่อไป คงต้องจับตาความรุนแรงของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาหากนำมาสู่การปิดเมืองในมณฑลกว่างตุ้ง เซียงไฮ้ที่นับว่าเป็นทั้งแหล่งผลิตและประตูการค้าที่สำคัญของประเทศ ที่ไม่เพียงทำให้การส่งออกของไทยในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค อาหาร และสินค้าชิ้นกลางที่คงหดตัวมากขึ้น แต่การอ่อนแอของเศรษฐกิจจีนคงมีผลต่อความต้องการและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไทยเองก็ส่งออกไปตลาดนี้ถึง 1 ใน 4 ของการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ทั้งหมดของไทย โดยเฉพาะยางพารา ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ถั่ว ธัญพืช และไม้ ล้วนส่งผลกระทบต่อเกษตรกรไทยที่ต้องติดตามต่อไป

โดยสรุป ในระยะสั้นกรณีที่ 1 หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาในจีนมีทิศทางที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ภายใน 1 เดือน ส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทยเฉพาะไตรมาส 1/2563 เท่านั้น คิดเป็น 400-800 ล้านดอลลาร์ และจำกัดแค่การส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารเป็นหลัก หลังจากนั้นการส่งออกจะทยอยฟื้นตัว แต่

ในกรณีที่ 2 ถ้าหากการแพร่กระจายของไวรัสกินเวลานานตลอดไตรมาส 1/2563 และมีการปิดเมืองสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ธุรกิจไทยอาจประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบชิ้นกลางจากจีนที่ไทยพึ่งพาจีนในสัดส่วนที่สูงกว่าร้อยละ 23 โดยเฉพาะอิเล็กทรอนิกส์สำหรับคอมพิวเตอร์และยานยนต์ในกลุ่มวงจรมินิ แบตเตอรี่/เซลล์ประจุไฟฟ้า สำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้า รวมถึงกลุ่มเคมีภัณฑ์อินทรีย์และเคมีภัณฑ์อนินทรีย์ ยางรถยนต์ ส่วนประกอบรถยนต์ ตัวถังรถยนต์ นอกจากนี้ ยังมีธุรกิจต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการผลิตแก้ว เซรามิก และเหล็กก็อาจประสบปัญหาเดียวกันที่ต้องเฝ้าระวัง ขณะที่การส่งออกสินค้าชิ้นกลางของไทยไปจีนที่ได้รับผลกระทบหลายๆ ที่สำคัญอยู่ในกลุ่มอุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ เม็ดพลาสติก ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวยิ่งซ้ำเติมธุรกิจส่งออกของไทยที่ยังต้องเผชิญการอ่อนแอจากผลพวงของสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนมากขึ้นไปอีก ดังนั้น **ด้วยสภาวะแวดล้อมที่ไม่แน่นอนและข้อมูลเบื้องต้นในขณะนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า ในกรณีที่ 2 ที่ไวรัสแพร่กระจาย 1 ถึง 3 เดือน ทำให้เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบไม่ต่ำกว่า 1,500 ล้านดอลลาร์ฯ โดยยังต้องติดตามสถานการณ์ต่างๆ อย่างใกล้ชิด** ถ้าหากเชื้อไวรัสลุกลามไปสู่พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ จนทางการต้องใช้มาตรการปิดเมืองเพิ่มเติม ผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจไทยอาจทยอยขยายสูงขึ้นแตะกรอบบนของประมาณการที่ 6,000 ล้านดอลลาร์ฯ โดยแบ่งเป็นผลกระทบด้านการส่งออกของไทยที่สูญเสียไป 900-1,500 ล้านดอลลาร์ฯ และผลต่อภาคการผลิตของไทยจากการขาดแคลนวัตถุดิบนำเข้าจินคิดเป็นมูลค่า 600-4,500 ล้านดอลลาร์ฯ ทั้งนี้ การประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นยังไม่รวมผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ทางการจีนอาจนำมาใช้ในระยะเวลาข้างหน้า

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยจากไวรัสโคโรนาไม่ต่ำกว่า 1,500 ล้านดอลลาร์ฯ

กรณีคาดการณ์ โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย	มูลค่าผลกระทบ
กรณีที่ 1 ครอบคลุมระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน กระทบเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภคและอาหารในช่วงไตรมาส 1/2563 เป็นหลัก <ul style="list-style-type: none"> • การส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารชะลอตัว • การส่งออกสินค้าขึ้นกลางบางส่วนชะลอตัวระยะสั้นส่งผลกระทบต่อจำกัด 	กระทบต่อภาคการส่งออกไปจีน 400-800 ล้านดอลลาร์ฯ
กรณีที่ 2 ครอบคลุมระยะเวลา 1 - 3 เดือน กระทบทั้งสินค้าอุปโภคบริโภค อาหาร รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก/นำเข้าสินค้าขึ้นกลาง <ul style="list-style-type: none"> • การส่งออกของไทยไปจีนซบเซา กระทบสินค้าอุปโภคบริโภค อาหาร รวมถึงสินค้าขึ้นกลางบางรายการโดยเฉพาะเม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ • ไทยไม่สามารถนำเข้าจากจีนได้ ธุรกิจไทยที่เกี่ยวข้องเนื่องขาดแคลนสินค้าขึ้นกลางเพื่อการผลิตในกลุ่มอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (IC, แผงวงจรพิมพ์, ชิ้นส่วน HDDs) เคมีภัณฑ์ขั้นต้น ธุรกิจยานยนต์ของค่ายรถยนต์จีนเป็นหลัก (ความรุนแรงขึ้นกับการปิดเมืองในจีน กรณีดีปีดบางพื้นที่ในเหอเป่ย์และเจ้อเจียง กรณีเลวร้ายการปิดเมืองลุกลามไปกวางตุ้งเซียงไฮ้ หยูนหนาน กว่างซีและพื้นที่อื่นๆ) 	กระทบต่อภาคการส่งออกไปจีน 900-1,500 ล้านดอลลาร์ฯ กระทบต่อการผลิตในไทยคิดเป็น 600-4,500 ล้านดอลลาร์ฯ รวมผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ไม่ต่ำกว่า 1,500 ล้านดอลลาร์ฯ (กรอบบนของประมาณการอยู่ที่ 6,000 ล้านดอลลาร์ฯ ขึ้นอยู่กับความรุนแรง)

หมายเหตุ: ผลกระทบด้านการส่งออกของไทยยังไม่รวมผลจากการปิดด่านพรมแดนกว่างซีของจีน ซึ่งจีนนำเข้าสินค้าจากไทยผ่านกว่างซี (ทั้งทางบกและทางเรือ) คิดเป็นร้อยละ 2.6 ของการนำเข้าสินค้าไทยทั้งหมดของจีน

ที่มา: ประเมินโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย ณ กุมภาพันธ์ 2563

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่นำเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใช้นี้หรือบุคคลใดในความเสี่ยงใดๆ จากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น